

PO AKTÍVNEJ ČINNOSTI
DO ROLY TRÉNERA-
ZÁCHRANÁRA

Na ľade sa nebehá, ale korčuľuje

„Päťdesiatka, ale nie! To bude asi omyl...“ Takto sa začal náš rozhovor s Jaroslavom Jiříkom, bývalým hokejovým reprezentantom a hráčom slávnej brnianskej Komety, v súčasnosti trénerom klubu Stuttgart v NSR, tímu II. ligy. Potom sa usmial popod tenúčkú lúžku a dodal: „Veď ja nie som sám, aj Josef Černý oslávi tohto roku päťdesiatiny, no a v roku 1990 ich bude tiež dosť... Nikto tomu neutečie, tak o čo vlastne ide?“

Jaroslav Jiřík patrí medzi veľké postavy nášho hokeja. Bol prvým zámořským profesionálom, hráčom, ktorý štylom hry predbehol dobu. V priestore pred bránkami súpera bol povestný svojím umením tečovať sily obrancov za chrbty gólmánov. Dokázal znepríjemňovať život nejednému mužovi s betónmi, obrancom a aj rozhodcom. Všetci o ňom vedeli, že v lete nerád trénuje a dnes, keď už je zopár rokov sám trénerom — vystriedal niekoľko klubov u nás doma aj v zahraničí, vrátane švajčiarskej reprezentácie — má povest trénera-zachránovateľa ligových celkov.

Ako vlastne prišiel k takému prívlastku? „Sám neviem, veď som nezachraňoval až toľko mužstiev. Raz som sa nechal prehovoriť funkcionármi z Vítkovic, k mužstvu som však prišiel päť minút po švanásnej. Rovnako to dopadlo aj s brnianskym Zetorom.“

V hokejových kuloároch všetci dobre vedia, že Jiřík nerád ťraduje, nepáčia sa mu trénerské papierovania, zbytočne dlhé porady, dlhé sústredenia...

„Nepoznám trénera, ktorý by mal rád úradovanie. Papieroval by mal na miestach, kde je to nevyhnutné, ale nie v hokejovom diani. Ziaľ, byrokratická choroba postihla aj šport. Tréneri aby spúšťovali viac energie na rôzne hlásenia, vypisovali koloniek než na samotnú hru. Podobná práca veľmi ochotne prenechám sekretárom, veď tí sú v podstate platení za túto činnosť. V horšom prípade si to všetko odnesie asistent trénera. Skrátka, papierovanie nemôžem zaradiť k mojim kaničkám, a vlastne ani nemám prečo...“

Jaroslav Jiřík bol výnimočný hráč, aký je v úlohe trénera? Aké trénerské krédo vyznáva? „V prvom rade som si nikdy nemyslel a nemyslím, že som najmädresjší, že všetko viem a poznám. Kto žije v takejto predstave, veľmi rýchlo skončí s trénerským postom.

Tréner nikdy nesmie prestať komunikovať so svojimi zverencami. Niekedy sa vyskytnú momenty, keď práve on musí akceptovať názory hráčov, prijať ich. Na druhej strane mužstvo musí vedieť, že existuje hranica medzi trénermi a hráčmi, ale súčasne všetci musia cítiť, že plávajú na jednej lodi.“

Jiřík bol na ľade agresívny, vždy chcel iba víťaziť, nenávidel prehry a všetkým dookola to dokázal dať aj patrične najavo. Je to aj teraz tak, tréner Jiřík? „Ani na striedačke nedokážem byť pasívny. Túžim neustále vyhrávať. Energia, ktorá vo mne — aj napriek piatemu križiku, ktorý prišiel — odpučiva, či skôr vrie, prenášam na hráčov, ktorí práve naskakujú na ľad. Nie som vôbec tichý tréner, ktorý si podprie hoky a pozerá so na ubiehajúce minúty, sekundy. Tréner musí byť vo vnútri pokojný, aby dokázal vyriešiť všetky situácie, ale na striedačke nesmie spať! To sa jednoducho nedá! Ak to situácia vyžaduje, musí zvýšiť hlas, skriknúť, hráči ho musia cítiť, vedieť, že im neďa pokoj, chce ich „vyžmýkať“ do poslednej kvapôčky.“

O absolútnej nechuti hráča Jiříka trénoval v lete by sa dali asi písať romány. Svoju filozofiu odargumentoval poznámkou, že ani kanadskí profesionáli v lete nebehávajú ako blázni, a akí sú to machri... Ako sa na tento problém pozerá trénerskými očami? „Rozhodujúcou fázou je prípravné obdobie pred začiatkom sezóny. V ňom musia všetci drieť, práve vtedy sa rodí forma, zlepšuje sa fyzická kondícia. V sezóne je potrebné tréning regulovať podľa výkonnosti mužstva, hráčov, ale v lete? ... Do apríla alebo do mája sme na ľade, potom začíname na suchu, kde absolvoame akúsi mimisezónu behov, posilňovanií. Po krátkej dovolenke opäť vykorčuľujeme na ľad. Nechcem však tvrdiť, že v lete by sme nemali nič robiť. Súhlasím s hrami — s futbalom, basketbalom, tenisom a aj s ělnkami, ale nie so zámerom, kto vzoprie viac. Tento druh tréningu hráči potrebujú pre rozvoj dynamiky, rýchlosti. Ale dvadsaťkilometrové behy — to nie! Veď hokejisti vlastne ani nevedia behať. Je markantný rozdiel v korčuľovaní a behaní. Najväčšiu chybu vidím v príprave mládeže. Už 14 alebo 15-roční chlápoci príliš veľa trénujú, aby mali kondíciu. No a keď dosiahnu vek 20 rokov, cítia sa nepotrebovaní, nielen fyzicky, už aj psychicky. Hokej ich prestáva baviť, strácajú záujem o hru

práve v rozhodujúcich fázach. Preto: áno, veľa sa pohybovať, ale takým spôsobom, ktorý sa páči hráčom, aby mali z ochu radosť, tešili sa na tréningy.“

Snom každého trénera je trénovať niektorý z reprezentatívnych výberov našich hokejistov, tým najväčším — byť kormidelníkom čs. reprezentačného „ščka“. Jaroslava Jiříka však tieto funkcie zasiať mňajú... „Jeden reprezentačný kolektív som už viedol, dokonca úspešne. Švajčiarski hokejisti pod mojou taktovkou obsadili na svetovom šampionáte B skupiny v Juhoslávii druhú priečku. Stáť sme tesne pred víťazstvom a postupom medzi svetovú elitu. U nás doma je to všetko komplikovanejšie, myslím si, že viac otvorené dvere k reprezentačným miestam majú tí, ktorí pracujú v aparáte zväzu priamo v Prahe, ďalšie miesta obsadzujú v rámci parity tréneri zo Slovenska, no a na nás z Moravy tieto počty nenstávajú. Senca trénoval reprezentáciu „šestnástku“ či „sedemnástku“, nehovoriac o starších výberoch, je pre nás mimálna.“

Jiřík trénuje od roku 1975, pod jeho taktovkou hrávali viaceré mužstvá, ale na výraznejší úspech vo svojej trénerskej kariére stále ešte čaká... „Nepovedal by som, že moja trénerská práca je neúspešná. Úspechom bolo druhé miesto už spomínanej švajčiarskej reprezentácie, ktorá som viedol dva roky, štvrté miesto Komety v lige este počas môjho prvého pôsobenia v Brne, alebo aj postup Zetora z I. CNHL v kvalifikácii s Popradom do najvyššej súťaže. Našiel by som aj ďalšie, nie menšie úspešné pôsobiská. Byť v tomto ľahu hore, to už totiž nie je iba vec trénera. Spolu s ním pracuje výber, mládežnícki tréneri aj káder. Napríklad Zetor. Po slávnej ére brnianskeho hokeja sa pri mužstve premenilo niekoľko trénerov, ale stále sa z toho nevedia spamätáť. A myslíte si, že je to len kvôli trénerom? O čo lepšie pracujú napríklad v Fardubičoch, keď vedia, že horší (nechcem im keľdiť) ako v strede ligového poletónu aj tak nebudú. Tréner musí mať aj šťastie, aby si ho výber vybral do správneho kolektívu v pravý čas. No neberiem to tak, každý trénerský život je ťažký-prefažký. Mal by aj profesor Bouzek so slávou brnianskeho Komelova, pretože my sme zase museli neustále vyčudovať.“

SLÁVNY KLDNĽANSKY ÚTOK VIMMER — KARAS — LIDICKÝ SA ZRODIL V JIHLAVE

V Kladne mali šťastie na zohraté útočné trojice. V čase, keď ich mužstvo v sezóne 1958/59 získalo prvý majstrovský titul, upútal na seba útočný trojzápah Volf —

Froněk — Kopecký, ktorý si vyslúžil prezývku „selská jízda“. V tom čase sa však pekných pár kilometrov od známeho oceliarskeho a pravdaže aj hokejového centra rodila ďalšia populárna trojica Vimmer — Karas — Lidický, ktorá sa neskôr stala veľkou stálicou na ligovom nebi a hrala v nezmenenom zložení úctyhodných jedenásť sezón. Ako sa vlastne zrodila, spýtali sme sa jubilanta Josefa Vimmera, mája tohto roku dožil abrahámovin.

„S Jindrom Karasom sme sa zišli už ako žiačikovia. Bolo to v sezóne 1949/50, keď v Kladne založili žiacke družstvo pod vedením zaslužilého trénera Jiřího Tožičku. Hovorili nám vtedy Tožičkovi žiaci. Neskôr pod taktovkou Františka Korycha, už ako dorastenci, sme dokonca získali titul majstra republiky, to však medzi nami hral

Tréner Vimmer pri sledovaní svojich zverencov.

Snímka: K. Novák

V reprezentácii až bez výstroja

stredného útočníka Jaroslav Jiřík. Tiež sme hrali futbal, nie zle, vybojovali sme dva tituly.

V roku 1958 sme narukovali na vojencinu do Jihlavy, kam sa nedlho predtým presťahovala Dukla z Olo-

mouca. Práve v Dukle sa zrodil neskôr taký uznávaný útok Vimmer — Karas — Lidický. Na Vysočine bol špičkový hokej udalostou, diváci nám vytvorili také prostredie, s akým sme sa už potom nikdy nestretli. Dve hodiny pred zápasom boli tribúny plné, v takom kotle sa nám hrávalo vynikajúco.“

Po vyzlečení rovnošaty hrali spolu ešte deväť sezón, roky boli v lige najproduktívnejším útokom, ktorý neraz klopal na dvere reprezentácie, ale... Keď v roku 1960 tvorili reprezentáciu na ZOH do Squaw Valley — vtedy náš hokej vycestoval prvýkrát za more — povedali im, že sú ešte mladí, nominovalo sa skôr podľa zásluh. V roku 1962 sa Josef Vimmer stal s 38 gólmi najlepším ligovým strelcom a po uzavretí svojej hráčskej kariéry mal na konte 316 ligových gólov. Stal sa s nimi členom Klubu hokejových strelcov. Nepochybne, strelecká osobnosť, ale do reprezentácie sa nikdy nedostal. Sám k tomu hovorí:

„V našej dobe bolo veľa vynikajúcich hráčov — pravé krídla napríklad hrali Vlastimil Bubník, Starší, Dolana — a tak to mali tréneri skutočne ťažké. Naša sila spočívala v kompaktnosti celého útoku, ibaže vyradil hneď tri stálice československého hokeja, aby urobili miesto pre nás, ne-

bolo pre trénerov reprezentácie jednoduché. Že som sa nedostal do najväčšieho výberu, po čom každý túži, som nechápal ako krivdu. Bol som voči sebe vždy príliš kritický.“

Po sedemnásti sezónach končil v útoku s Milanom Novým a Lubošom Bauerom. Na hokej však nezabudol ani po skončení aktívnej činnosti. Venoval sa mládeži. A hoci mal pokojné vyhriate miestečko riaditeľa plaveckého bazéna a kúpeľných služieb, keď ho v roku 1979 požiadal František Pospíšil o spoluprácu pri prvom mužstve, neváhal ani chvíľu. Opäť vstúpil na scénu ligového hokeja. Tentokrát v úlohe trénera. A vstup to bol šťastný, už po prvej sezóne, hoci sa to všeobecne nečakalo, vybojovalo Kladno ďalší majstrovský titul. Po takmer štyroch rokoch sa zase vrátil k mládeži. Pravdou je, že úlohou trénera v mládežníckej základni je predovšetkým vychovávať hráčov, ktorí sú schopní doplniť ligový káder. Počas troch sezón, ktoré J. Vimmer viedol dorast, sa mu to darilo a bola tu aj pekná nadstavba. Vždy sa prebojovali do finále majstrovstiev ČSSR. V tom čase už viedol aj juniorskú reprezentáciu, s ktorou v roku 1987 postúpil do kategórie 18-ročných a na majstrovstvách Európy na severnej Morave sa spolu tešili z titulu majstra Európy. Neskôr sa Josef Vimmer stal ústredným trénerom mládeže a v reprezentácii postúpil o kategóriu vyššie, do „dvadsiatky“, kde je dodnes.

„Súčasný káder reprezentácie ČSSR do 20 rokov tvoria hráči, s ktorými sme sa spolu s kolegom R. Tománkom — mimochodom, výborne sme si rozumeli — stali majstrami Európy. Je to dobrý kolektív, väčšina hráčov má správnu motiváciu, pracujú na sebe, majú chuť do hry. Tieto vlastnosti prácu trénera uľahčujú.“

Útok Vimmer — Karas — Lidický vedel rozhodovať zápas. Neraz platilo — ako zahráli oni, taký bol výsledok. Lidický plnil funkciu bojovníka, Karas bol konštruktívnym stredným útočníkom s dobrým prehľadom v hre, nuž a Vimmer koncovým hráčom, ktorý svojimi rýchlymi únikmi a presnou strelbou zaťažoval konto súperových brankárov vlastne pravidelne. Mali nacvičených niekoľko signálov, svoju hru neustále zdokonaľovali, poznali sa vynikajúco, po čase intuitívne vedeli, čo urobí spoluhráč a podľa toho konali. Mohli — ako sa hovorí — hrať so zavretými očami. Tá sláva je už však roky preč. Josef Vimmer sa pozerá na hokej dneška celkom logicky trochu inak. Mimochodom, hokej — čo pre neho znamená?

„V prvom rade mi dal zamestnanie, ktoré je súčasne mojim koníčkom. Tiež si myslím, že hokej tvorí osobnosť každého hráča — človeka. Rýchle zmeny, víťazstvá i prehry znamenajú, že sa s nimi musí človek vyrovnávať. Vyrovnávať sa s prehrami, bez emócií si zvykať na úspechy. To je pre ďalší život veľmi dôležité. Pozreť som sa do sveta mám teda s čím porovnávať. Som však veľkým patriotom, a tak ma nikdy nelákalo hrať či trénovať v zahraničí. Hokej mi tiež dá rad priateľov, ale súčasne aj nepriateľov. Tak, ako to už v živote chodí.“

VÁCLAV HUDEC

Kanonier Vimmer v kladnianskej kabíne.

Snímka: arehív

MLADÝ ŠEŠTĎESIATNIK Z Kladna najradšej spieval „NA TĚ NAŠI HANĚ...“

Srdce zastavilo svaly, nie (hokejovú) dušu

medzištátnych stretnutí.

„Hokej bol pre mňa doslova všetkým, mal som ho strašne rád. Vždy som sa radoval, keď som šiel na zimný štadión, či už na tréning, alebo zápas. Tešil som sa na partiu, na hru, a to všetko na úkor svojho zdravia i rodiny. Pre mňa to bola vždy neopakovateľná záležitosť. Mal som energie na rozdávanie, nuž som ju potreboval dostať z tela.“

Vlastne o každej vydarenej generácii sa hovorí, že bola vynikajúcou partiou. V Kladne to platilo hádam dvojnásobne.

„Je to tak, čo sme sa len navymýšľali, aby bolo veselo. Jarďovi Jříkovi robilo ohromne dobre, keď sa mohol na tréningu postaviť tesne pred brankára Kulička — vtedy ešte neexistovali masky ani špeciálne prilby — a všetky strely smerujúceho na neho tesne pred nim tečovali. Puky mu lietali okolo hlavy, samozrejme, hnevato ho to, dvojnásobne preto, že Jřík bol v mužstve jeden z najmladších. Raz to Kuliček vyriešil dokonca tak, že na Jarďovi zlámal svoju hokejku. Ale aj to malo svoj význam. Jříkova hra tesne pred brankárom sa tým natoľko vyzbrala, že sa ňou stal povestným v hokejovom svete a bol nebezpečný pre každého brankára.“

Alebo... O Karlovi Nedvědovi sme všetci vedeli, že je chrbý a vie sa aj pre maličkosť riadne rozčertiť. Tak sme to využíli. „Čužák“ Rys priniesol zo závodu grafit a nepozorovane ho nasypal Nedvědovi do rukavíc. Samozrejme, všetci sme o tom vedeli. Tréning prebiehal normálne, o chvíľu sme sa zapotili a keď Karel na striedačke odložil rukavice a utrel zapotené čelo, začalo sa to, na čo sme všetci čakali. Rýchlo prišiel na to, o čo ide. Vvážadl poradne, hádzal po nás rukavice, hokejky, napokon utiekol pod sprchu. A my sme čakali na druhú fázu, lebo mal grafit nasypaný aj v drevákoch. On na to prišiel prirodzene až po osprchovaní sa. Vybehol k mantineli v „adamovom rúchu“, kričal, hádzal po nás, čo mu prišlo pod ruky a častoval nás výrazmi, ktoré novínové panier neznesie.

Ja viem, mnohým sa to nemusí zdať zábavné, ale našu partiu to robilo veselou, pevnou, všetci sme sa na ňu vedeli tešiť. Roky to tak vydržalo a ak je ľudské súžitie v poriadku, je v poriadku vlastne všetko.“

Stanislav Bacílek bol mimoriadny talent, hoci vyrastal len na kročehlavskom rybníku. Keď mal trinásť, hrával za dorastencov, o dva roky neskôr už v mužstve seniorov.

„Čo mi hokej dal? Strašne veľa. Zrejme sa v nasledujúcich riadkoch nepočítate nič nové, chcem len podotknúť, že obsah hádam už ošúchaných slov bol vždy veľmi bohatý. Čo mi teda hokej dal? Výbornú partiu, v ktorej mali všetci rovnaké záujmy. Aj popularitu, ktorá sa väčšine ľudí nedostáva, a preto je taká cenná. Tiež som veľa precestoval, spoznal mnoho iných krajín. V 50. a 60. rokoch to nebolo zrovna málo. Hokejisti však chodili po celom svete. S tou popularitou treba zaobchádzať opatrne, je zradná, tešil, ale doplatilo na ňu mnoho nádejných športovcov. A partia? Tá nám vydržala až do dnešných dní. Založili sme si napokon mužstvo veteránov, veď aj po päťdesiatke si treba pes-

Odhodlané za reprezentačnými povinnosťami...

... a dnes — Stanislav Bacílek.

tovať svoje koničky, aby mal život zmysel. Začiatky neboli ľahké, oddiel nás nechcel brať na vedomie, ale teraz je už všetko v poriadku. Pravidelne sa schádzame, trénujeme, škoda, že sa čosiaľ podobne nepodarilo aj pri ostatných mužstvách, aby sme mali s kým hrať. Do obrany nastupujú Zdeněk Landa a Rudla Kraus, spolu majú 110 rokov. Na ňade ich však vidieť. Keď sme boli na turnaji v NSR, sedivý Rudla vypíchol puk rybičkou. Roztlieskal tak tribúny. Všetci hrajú hokej pre radosť — ja ich smejem pre spomínané zdravotné ťažkosti iba viest.

Dokonca si myslím, že sme mali aj rovnaké zaťaženie ako súčasní hráči. Chodili sme totiž aj riadne do zamestnania, kde sme museli plniť určité povinnosti, až potom sme šli trénovať a hrať. Malo to aj svoj iný význam, lebo každý náš spolupracovník, ktorý sa o hokej zaujímal, bol súčasne aj „trénerom“, práve on vedel najlepšie, čo sa malo ako urobiť a neurobiť. A keď sme prehrali, dostávali sme pravidelne na pracovisku poradne „kvapky“. Naopak, burcovanie ešte pred zápasom bolo asi tým najsprávnejším dopingom.

Mali sme aj úzky kontakt s výborom, každý hráč mohol kedkoľvek prísť na schôdzu funkcionárov, vypočuť si ich starosti a tak sa to prenieslo aj do mužstva, takže sme boli o všetkom informovaní. A keď nemal oddiel peniaze — za vyhratý zápas sme dostávali 180 korún — šli sme si po prémie až v lete. Uznali sme dôvody, nik nereptal.“

Ligu hrával nemenej ako 15 sezón, na jeho konte je 350 majstrovských stretnutí, v ktorých strelil ako obranca úctyhodných 65 gólov.

„Tréneri by mali najradšej v zostave 190 cm vysokých hráčov, ktorých hmotnosť by sa mala pohybovať okolo 90 kg. To sú pre nich ideálni borci, ale zabúdajú, že aj keď sa teraz hrá silový hokej, najdôležitejšie je, ako to mládencom myslí. Taký Martinec — keď si stal na tehlu, videl akurát kačke do očí — aj pri svojej nevysokéj postave bol našim najlepším hráčom. Vedel dávať góly, jeden krajší ako druhý. Aj v Kanade sa hrá tvrdo, agresívne — a čo myslíte, prečo sa dostalo toľkej slávy práve Gretzkému? Každý puk „opraví“, buď ho ideálne prihrá, alebo sám dá gól. Chytrosť aj v hokeji vždy víťazila nad silou. Milan Nový, náš najlepší ligový kanonier všetkých čias, tiež nebol žiadny obor. Mal však postreh, nechýbal mu vtip, myslel. Preto dával toľko gólov. Jednoducho, pri hokeji treba rozmýšľať, improvizovať, a to je to, čo mladým najviac chýba. Už žiaci sú zvyknutí taktickými pokynmi, viac vedia, čo nesmú, než čo smú. Keď som hrával v reprezentácii, nepoznal som toľko taktických variantov ako dnešní dorastenci. Ich hra sa tak dostáva do nežiadúcej šablóny, nevedia sami aktívne premýšľať. A čudujeme sa, že nám nerastú individuality. Mladým tiež chýba väčšia všestrannosť. Ja viem, že teraz, keď je každý šport náročnejší a futbal sa s hokejom pretína, nemožno robiť oba tieto športy ako za našich mladých čias. Taký Vlasta Bubník to dokázal reprezentatívne vo futbale i v hokeji. A futbalovú ligu hralo nás hokejistov niekoľko. Nie, po takom niečom už neviem, ale väčšia všeobecná telesná pripravenosť by mladým hokejistom rozhodne prospela.“

Bol obrancou s veľkým prehladom v hre, presnou príhrávkou a zmyslom pre útočnú hru. Slávy užil dosť, ale vždy radšej hovoril o iných než o sebe. Vie sa o ňom, že bol iniciátorom takmer všetkých kanadských žartíkov, že práve on tmeľil každú partiu. Keď mužstvo zasadlo do autobusu, prevzal dirigentskú taktovku, začalo sa spievať. Hoci rodený Kladňan najoľúbenejšou piesňou mu bola „Na té naši Haně!“ A takto sa chodilo na zápasy i z nich či sa vyhralo alebo prehralo. Standa Bacílek je totiž obdarený vzácnou vlastnosťou, vie okolo seba šíriť pohodu, d'brú náladu. A takých ľudí nebadé nikdy dosť.

VÁCLAV HUDEC